

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

154. Conuiuia & luxus: Ex Apuleio, l. 6. Metam. Expressum ex varijs
Græcorum & Latinorum sensibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

cum bellæ ritu traheretur ingenuus, paulò ante diues, & liber, de te fortuna, vt inclemēti, querebarur, & cæca, quæ cum puncto temporis breuioris extortum, & dulcedine charitatum, domoque extorem, quam concessisse vidit in cinerem, & ruinas, aut lacerandum membratim, aut seruitutum sub verberibus, & tormentis, crudo deuouisti victori.

munt impudicam Venerem, adulterum Martem, loquem illum suum, non magis regno, quam vitijs principem, in terrenos amores cum ipsis suis fulminibus ardentem. Nunc in plumas oloris albescere, nunc aureo imbre defluere: nunc in pubescentium puerorum raptus, ministris aibus proflire: Quære nunc an possit esse, qui spectat, integer, vel pudicus.

SCENICI LYDI.

Ex D. Cypriano, ep. 2. lib. 1.

Descriptio. CL.

Conuerte hinc vultus ad diuersa spectaculi, non minus poenitenda contagia: in theatris quoque conspicies, quod tibi, & dolori sit, & pudori.

Cothurnus est tragicus prisca facinora carmine recensere: de patricijs, & in cæcis horror antiquus: expressa ad imaginem veritatis actione replicatur, ne sæculis transeuntibus exolescat: quod aliquando commissum est: admonetur omnis ætas, auditu fieri posse, quod factum est: nunquam æui senio delicta moriuntur: nunquam temporibus crimen obruitur: nunquam scelus obliuione sepelitur: exempla sunt, quæ esse iam facinora destituerunt, tum delectat in mimis turpitudinum magisterio, vel quid domi gessent recognoscere, vel quid gerere possit, audire. Adulterium afficitur, dum videtur, & lenocinante ad viria publica: autoritatis malo, quæ pudica fortasse ad spectaculum matrona processerat, impudica de spectaculo reuertitur. Adhuc deinde morum, quanta labe, quæ probrorum fomenta, quæ alimenta vitiorum, histrionicis gestibus inquinari: videre contra sœdus, iusque nascendi patientiam incestæ turpitudinis elaboratam. Euirantur mores, honor omnis, & vigor sexus eneruati corporis dedecore molliuntur: plusque illic placet, quisquis virum infeminam magis fregerit: in laudem crescit ex crimine, & peritior, quo turpior iudicatur. Spectatur hic, proh nefas! & libenter. Quid non possit suadere, qui talis est? mouet sensus, mulect affectus, expugnat honi pectoris conscientiam fortiolem: Nec deest probri blandientis autoritas, vt auditu molliore perniciēs hominibus obrepat, expri-

SALTATORES.

Maffæus, lib. 1.

Descriptio. CLII.

Naires autem penes quos totius rei militaris est cura, vt septimum circiter ætatis annum attingere, teneri corpusculi neruis diu, multumque distentis, laxatisque compagibus, adhibita frequenti vnctione sesamini olei per aliptas peritissimos, ad agilitatem penè incredibilem perducuntur: itaque velut exosses artus, omnem in partem arbitratu suo torquere, ac flectere, saltus retroisum æque, atque in aduersum edere longissimos, & in lucta varios nexu pariter implicare, atque explicare condiscunt.

CONVIVIA, ET LVXVS.

Apuleius, lib. 6. metam.

Descriptio. CLIII.

Nec mora cum cæna nuptialis affluens exhibetur, accumbebat summum torum maritus, Psychea gremio suo complexus, sic & cum sua Iunone Iupiter, ac per ordinem deinde tori Dei. Tunc poculum nectaris: quod vinum Deorum est, Ioui quidem suus pocillator ille rusticus puer, cæteris vero liber ministrabat. Vulcanus cœnam coquebat. Horæ rosas, & floribus purpurabant omnia. Gratia spargebant balsama, Musæ quoque canora personabant. Apollo cantauit ad cytharam, Venus suauis musicæ superingressa formosa saltauit: cum Musæ quidem chorum canerent, tibias inflaret. Satyrus, & Paniscus ad fistulam disceret.

ITEM.

I T E M.

Expressum ex varijs Græcorum, & Latinorum sensibus.

NON contumeliam dixisses, sed amphitheatrum quoddam voluptatum, in quod omnes sensuum cupiditates de palma decertaturæ conuenerant. Primum quidem ad oculi lasciuientis delicias, composita cœnatio quicquid auri, argenti, & margaritarum usquam fuit, partim in vasibus, partim in simulachris, partim etiam in parietum ornamentis expendisse videbatur, qui licet toti auro, ac gemmis collucerent, & parietum splendori pavimentorum responderet nitor, nihil tamen laquearum fuit admirabilius, quippe in lucris testudinem ad cœli speciem formicatum, noctes, diesque mouebatur, varias identidem micantium siderum formas, & cœlestia simulachra, non sine magna admiratione referens: & ne, quid perisus hac delectatione oculis vacarent nates, arcanis exinde fistulis emissa balsama, conuiuas gratissimo omnium spectaculo resperegebant. Ad aurium oblectationem tres chori compositi fuerunt, quorum vnus nympharum fuit, alter Apollinis, & Musarum, tales enim sibi vultus pueri Symphoniaci sumplerant, tertius ex auiculis constabat, quæ stans legibus quasi iussu mellitissimos temperabant cantus.

Suæ quidem, & tactui voluptates, fuerunt: sed gustui primas omnes deserebant. Is enim vt expleatur, bellum cœlo, terris, & mari, ad internecionem vsque fuerat indictum, vt ex omnibus elementorum spolijs vna mensa conurgeret. Itaque duo lectissima animum, septem verò piscium millia ordine alphabetico per vices in vno conuiuio sunt allata, inter quæ prodigiosa patina, nouo genere luxuriæ consecrata, in qua Scætorum iecinora, Phasianorum, & Pannonum cerebella, lingua Phœnicopterorum, Murenarum lactes, a Carpathio vsque fretoque Hispaniæ, per nauarchos, & triremes petitarum.

Addite pro nefas! aues humani sermonis dociles, vt inter cœtera ciborum portenta imitatio hominis manderetur. Auici præterea panes, atque aurea obsonia, & ingens vis margaritarum aceto subacta, delicatissi-

mis pulmentis aspergebatur, ne quid ad luxus nepotinos deesse videretur. Ministrabant pueri, & virgines ex omni pulchritudine delecti, pro Dijs, Deabusque ornati, interdum etiam mensæ arcanis rotulis incitata suo pte nutu ad manus epulantium accedere, ad aliquod deinde tempus subsistere, mox dilabi, atque diffluere videbantur. Aditi erant Pincernæ aurei, & crystallini, quorum alij myrtharum vinum, alij calidam, alij etiam frigidam temperabant. Inter hæc spectacula se debant omnes conuiuæ coronati, marci, ebrii, non tam vino, quam delicijs.

PANCARPIA VENATIO.

Descriptio CLIII.

NEE mora, totus circus varijs arboribus conuersus in speciem viridissimi nemoris visus est: Conclui deinde varij belluarum, partim ferarum, partim etiam cicurum greges, quos in id muneris vndique conquisitos munificentia solers aluerat. Mox direptioni conditus dies, qui vbi primum illuxit omnium voris expetitus, venatores, partim pedites, latis armati venabulis, partim etiam equites omnes numero canum agmine stipati præsto sunt: spes quoque poriondæ prædæ, nonnullas è mulieribus viragines, & ephēbos militariter armatos effuderat. Intenti omnes signum expectabant, cum insano clangore tubæ perforauerunt: ad hunc sonum instar rapidissimi fluminis effusi in syluam inuolant: varia rum oboritur certaminis species, quippe cum pernicibus cursu, dolo cum astutis, ferro cum robustis, ad internecionem vsque variè dimicatur. Hinc cerui fugaces per abrupta nemoris concitatissimis pedibus feruntur, illinc lepores acerrimam canum vim fugitantes, sexcentos fluxus, & Mæandros implicant. Hinc animosi leones, non viribus defecti, sed multitudine obruti, inter cincta venabula generosas animas excutiunt. Illinc apri rabido furore præcipites induunt ferrum: & si quando, vt sapiescit, dominantur feræ, cruentos mortalium artus, aut incusantes obrerunt, aut rabidis faucibus insultantes dilacerant: Parte alia trahuntur cicures minori dispendio, sed inter ipsas trahentium manus membratim discerpæ eu-

Vide Calpurnij versus.
Hic ninos lepores, & non sine cornibus apros, &c.